

ἡ φύσις αὐτῆ τὸ τῶν ἀνθρώπων κατέσπειρεν γένει τὰ τε τῆς ἀρετῆς καὶ τὰ τῆς κακίας σπέρματα γινώσκειν, θατέρον τε τούτων συνεχώρησεν μετέχειν τῷ λογισμῷ, αὐτοκράτορα καὶ κριτὴν ἡγεμόνα τε καὶ κύριον αὐτὸν ἑαυτοῦ καταστή-
 5 σασα· ὡς οἷα δὴ ὑπὸ τῆς φύσεως τὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τὰ τῆς κακίας προτερήματα ἔχων ἐν ἑαυτῷ οὐκ ἂν δύναίτο, κἄν εἰς αὐτὸν τῆς κακίας (βυ)θὸν κα-^{βι}ταπέσοι ποτὲ, μὴ οὐχὶ σε-
 μνύειν τὴν ἀρετὴν, καταπταῖσον τὸ συνειδὸς, εἰ προέλοιτο τὸ χεῖρον. καὶ τούτων ἀπόδειξις καὶ ἔλεγχος ἐναργῆς τὸ
 10 μηδένα τολμᾶν τῆς ἑαυτοῦ κακίας γενέσθαι κατήγορον ἀλλ' ἐκ τῶν ἐναντίων ὡς ἡ δύναμις ἐπικρύπτειν καὶ σκέπειν ἄπερ δὴ ἂν παρὰ τὸ καθῆκον λαθραίως ἐπιχειρῇ. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἐκάστου διάθεσις μὴ ὁμοίως διακειμένον πρὸς τε τοὺς εὐε-
 γετοῦντας καὶ πρὸς τοὺς βλάπτειν αὐτὸν ἐπιχειροῦντας ἀ-
 15 τομαθῆς διδάσκαλος γίνεται ἐκάστῳ τῆς περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν ἐπιστήμης, ὃ τῆς φύσεως νόμος, ταῦτά τινες δρᾶν ἑτέροις ἀπαγορεύουν, ἄπερ τις αὐτὸς παρ' ἑτέρων οὐκ ἂν ἔλοιτο παθεῖν.

473) aus dem 10. Buch der *εἰσαγωγή*. — Erhalten in K 135^r; O 98^v A κεφ. Δς (Migne 95, 1361 B) P 119^v M 119^r—OAPM aus einem Archetypus (vat. Rec.). Lemma in K ἐκ τοῦ ἰ τῆς α̅ εἰσαγωγῆς ὡς ἀπὸ Πλάτωνος (vorausgeht Nr. 470), in OAPM *Εὐσεβίου*.

ἐνδέχεται μὲν, ὃ̅ παιδίον, λέγειν μὲν εὐ̅, φαῦλον δὲ ὑπάρχειν·
 2 πρᾶσσοντα δὲ εὐ̅ φαῦλον εἶναι ἀδύνατον.

Anhang: Eusebius Alexandrinus.

474) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben = *Eus. Alex. sermo 1*; Migne 86, 320 A—C. — Erhalten in O 93^v—94^r A κεφ. Γιε (Migne 95, 1345 C—1348 A). Lemma bei beiden *Εὐσεβίου*.

γλωῦσσα κακῆ ἀνθρώπου πτω̅σις αὐτῷ. καὶ πάλιν Δαβίδ·
 ἢ γλωῦσσά σου ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον, ἐποίησας δόλον· καὶ
 πάλιν· ἢ τί δοθήη σοι καὶ τί προστεθήσιν πρὸς γλωῦσσαν

478, 1 ὡς παιδίον M | ἐπάρχει O ὑπάρχον A.

474, 2 ξυρὸν A |

δολλίαν; καὶ πάλιν· ὁ θεὸς τὴν αἰνεσίαν μου μὴ παρασιω-
 5 πῆσις· ὅτι στόμα ἀμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολλοῦ ἐπ' ἐμὲ ἠνοιχθη.
 καὶ πάλιν· ἠγόνησαν γλώσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεος, ἰὸς ἀσπί-
 δων ὑπὸ τὰ χεῖλη αὐτῶν. τὸν ὄφιν λέγεται δεινὸν ἔχειν
 τὸ κέντρον τῆς γλώσσης αὐτοῦ, ἀλλ' οὐκ ἔστι δεινότερον
 γλώσσης ἀνθρώπου κα-|0 94|κῆς. λέγεται καὶ σαῦρα χλορά.
 10 ἀλλ' οὐκ ἔστι χλοροτέρα τοῦ φλυάρου. σκορπίον δειγμα
 θεραπεύεται, λόγους δὲ κακῶς ἐξερχόμενος ἐκ στόματος
 φλυάρου πλήσει τὸν πλησίον αὐτοῦ. φλόγαν πυρὸς κατα-
 σβένει ὕδωρ, γλώσσαν δὲ κακὴν οὐδεὶς καταπραῦνει. ἔπουν
 σκληροτράχηλον δαμάζει χαλινός, γλώσσαν δὲ κακὴν οὐδεὶς
 15 δύναται δαμάσαι. θηρίον ἄγριον εὐχαιρῶς ἡμεροῦται, γλώσσα
 δὲ κακὴ οὐ πραῦνεται. οὐκ ἔστιν ἐν τῷ κόσμῳ χειρὸν
 γλώσσης κακῆς. συγκρούει πόσιν πρὸς πόσιν, οἰκίαν πρὸς
 οἰκίαν, τέκνα κατὰ γονέων, ἀδελφούς κατὰ ἀδελφῶν. πάντα
 τὰ κακὰ διὰ γλώσσης.

475) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben
 = Eus. Alex. sermo 2; Migne 86, 325 B—D. — Erhalten in
 O 26^r A κεφ. Αια (Migne 95, 1148 BC). Lemma Εὐσεβίου.

πᾶσα μὲν ἀμαρτία δεινὴ ἔστιν, πλην μείζον τῆς μνησικακίας
 καὶ τῆς πλεονεξίας οὐδέν ἔστιν. οὐκ εἶπεν· πορνία εἰδολο-
 λατρία ἔστιν ἀλλὰ πλεονεξία. ἀδελφὴ δὲ τῆς πλεονεξίας
 ἡ μνησικακία. δεινὴ γάρ ἔστιν ἡ ἀμαρτία αὕτη καὶ παρά-
 5 νομος. τὰ λοιπὰ ἀμαρτήματα πονηρὰ μὲν εἰσιν, ὀλιγόχρονι
 δὲ τυγχάνουσιν, ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἀποστελούμενα(!). ἐπόρνευσέ τις·
 ἐν μιᾷ ὥρᾳ ποιήσας τὸ κακὸν τὰς λοιπὰς ὥρας δύναται
 ἡσυχάσαι. ἔκκλεψέν τις· ἐν μιᾷ ὥρᾳ ποιήσας τὸ κακὸν λοι-
 πῶν μετανοεῖ. ἐφόρνευσέ τις· κακὸν μὲν καὶ τοῦτο· ἀλλ' ἐν
 10 μιᾷ ὥρᾳ ποιήσας τὸ κακὸν τὰς λοιπὰς ὥρας δύναται μετα-
 νοῆσαι. ὁ δὲ μνησικακὸς καθ' ἐκάστην ὥραν ἀμαρτάνει, τὴν
 κακίαν ἐν τῇ καρδίᾳ περιφέρων. κἂν εἰς ἐκκλησίαν εἰσέλθῃ.
 οὐ δύναται καθαρὰν εὐχὴν τῷ θεῷ ἀναπέμψαι. τὴν κακίαν
 ἔχων κατὰ τοῦ πλησίον. οὐδέποτε καθαρῶς ἀπὸ ἀμαρτίας
 15 μνησικακὸς ψυχὴν καὶ ἐλεημοσύνην οὐδέποτε ἐργάζεται. ὁ
 γὰρ μὴ ἔχων ἀγάπην οὐδὲ ἐλεεῖ οὐδὲ ἀντιλαμβάνεται. ὁ

11 O zuerst ἐξερχομενον, von 1. H. geändert zu ἐξερχόμενος ;
 13 ἔπουν O | 14 ροτραχηλον (!) A | 16 χείρων A.

475, 5 ταλλοιπὰ A | 6 ἐπόρνευσέ τις | ἐπορνεύσετε O |

ἄκακος ἐχθρὸν οὐκ ἔχει, ὁ μνησικακος οὐκ ἀπαλάττεται τοῦ
18 ἐχθροῦ, ἐχθρὸν ἔχων τὸ ἴδιον συνειδώς.

476) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben
= Eus. Alex. sermo 3; Migne 86, 329 D. — Erhalten in O 310^r
A κεφ. Σκδ (Migne 96, 369 A). Lemma bei beiden *Εὐσεβίου*.

ἐπειδὴ διὰ τοῦ ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ ἐθανάτωσε τὸν
πρωτόπλαστον ὁ σατανᾶς, διὰ τοῦτο ὁ κύριος ἐνανθρω-
πήσας διὰ τοῦ ξύλου τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ τὸν διάβολον κατα-
πάτημα τῶν ποδῶν τοῦ ἀνθρώπου πεπολίκεν. ὅσοι γὰρ
5 ἔχουσι τὸ τοῦ σταυροῦ σημεῖον, καταπατοῦσιν αὐτοῦ τὴν
δύναμιν.

477) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben
= Eus. Alex. sermo 4; Migne 86, 333 A. — Erhalten in R 269^r
P 351^v M 262^v — RPM aus einem Archetypus (rupefuc. Rec.).

Lemma RM *Εὐσεβίου*, P *Εὐσεβίου*.

οἱ ἀσθενουῦντες ἐν μακρᾷ νόσῳ ἐν τίσιν λογισθήσονται ἐν
ἐκείνῳ τῷ αἰῶνι; πρὸς τὴν πρόθεσιν τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶ
8 τὸ πρᾶγμα τοῦτο.

478) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben
= Eus. Alex. sermo 5; Migne 86, 341 D—344 A. — Erhalten
in O 104^r A κεφ. Δτα (Migne 95, 1376 BC) P 116^v—117^r M 116^v
R 136^v—137^r — sämtlich aus einem Archetypus (vat. Rec.)

Lemma in OAPM *Εὐσεβίου*, R *Εὐσεβίου*.

ὁ λαβὼν χάριν ὀφείλει ἀφθόνως παραδίδοναι τοῖς ἐθέλουσι
μανθάνειν, καθὼς ὁ κύριος εἶπεν· δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν
δότε. τῷ γὰρ λαμβάνοντι καὶ μὴ μεταδίδοντι καὶ ὃ ἔχει
ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ οὐ μόνον δικαίως δίδωσι τὴν
5 χάριν ἀλλὰ καὶ ἁμαρτωλοῖς, ἐπειδὴ ἀφθονός ἐστιν ὁ θεός
καὶ P 117^r ἀπροσωπόληπτος καὶ ἀνατέλλει τὸν ἥλιον αὐτοῦ
ἐπὶ πονηροῦς καὶ ἀγαθοῦς καὶ βρέχει R 137^r ἐπὶ δικαίους καὶ

17 ἐχθρῶν O | ἐπαλάττεται O.

476, 1 τοῦ ἐν τῷ παραδ. < O | ἐθανάτωσεν A | 2 πρωτόπλαστον A |
2—3 ἐνανθρωπίσας A.

477, 1 τίσιν P | 2 ἔστιν M | 3 nach τοῦτο + καὶ τὰ ἐξῆς PM.

478, 1 ὀφείλη M | ἐθέλουσιν PM θέλουσιν OA | 2 εἶπε R | δωρεὰν
(das erste Mal) OA | ἐλάβεται PM | 3 τῷ τὸ P | 5 ἐπειδὴ] ἐπὶ δὲ AM |
6 ἀπροσωπόληπτος M | ἀνατέλει OA |

ἀδίκους, καὶ οὐ παροργῶ τὸν ἀμαρτάνοντα, ἀλλὰ δίδωσι καὶ
 9 κείνῳ μικρὰν χάριν. ἕκαστος οὖν ἀφθόνως ὀφείλει διδάσκειν.

479) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben
 = Eus. Alex. sermo 5; Migne 86, 344 AB. — Erhalten in O 261^v
 A κεφ. Πα (Migne 96, 228 B) P 271^v — OAP aus einem Archetypus
 (vat. Rec.). Lemma überall *Εὐσεβίου*.

οἶδα ἐγὼ ἀμαρτωλοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ἐπέθηκαν χεῖρας ἐπ'
 ἄρρώστους καὶ λάσαντο αὐτούς· ἀλλὰ τοῦτο κατὰ δύο τρό-
 πους γίνεται. οὐ μόνον δι' οὗ δίδοται, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν
 λαμβάνοντα. ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσῃ ὁ λαμβάνων, οὔτε ἀπὸ δικαίου
 5 οὔτε ἀπὸ ἀμαρτωλοῦ λαμβάνει χάριν. ὁ δὲ πιστεύων καὶ διὰ
 δικαίου καὶ δι' ἀμαρτωλοῦ λαμβάνει τὴν χάριν. ὁ γὰρ δεχό-
 μενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λή-
 φεται, καὶ πάλιν ὁ κύριος· κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γεννηθήτω
 ὑμῖν. οὐ πιστετε τῷ ἐρχομένῳ πρὸς σε ἐν ὀνόματι κυρίου,
 10 μηδὲν διακρινόμενος, καὶ λήψῃ τὴν χάριν. ὁ θεὸς γὰρ ἐστίν
 ὁ ἐνεργῶν.

480) dem Eusebius Alex. zugeschrieben = Eus. Alex. sermo 5;
 Migne 86, 344 B—348 D. — Erhalten in O 287^r—288^r A κεφ. Πκθ
 (Migne 96, 300 C—305 B) P 297^v—299^v R 249^v—250^v — sämt-
 lich vielleicht aus einem Archetypus; in O und A ist mehrmals
 ein Abschnitt markiert (vgl. den Apparat), jedoch kein Lemma
 eingesetzt; auch P hat zweimal einen (offenbar willkürlichen) Ab-
 satz; R giebt das Ganze ohne Unterbrechung. Lemma in R
Εὐσεβίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας, OAP *Εὐσεβίου*.

πολλοὶ ἀμαρτωλοὶ πρεσβύτεροι ὄντες προσφέρουσι καὶ οὐκ
 ἀποστρέφεται ὁ θεὸς, ἀλλὰ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἁγιάζει
 τὰ προκείμενα δῶρα καὶ ὁ μὲν ἄρτος γίνεται σῶμα τίμιον
 τοῦ κυρίου καὶ τὸ ποτήριον αἷμα τίμιον τοῦ κυρίου. εἰδὼν
 5 οὖν τινες ὑπολαμβάνοντες ὡς εὐλογόν τι ποι- P 288^v οὔντες
 καὶ μὴ κοινωνοῦντες παρ' αὐτῶν, μὴ εἰδότες ὅτι χεῖρον κατα-

8 δίδωσιν OA | 9 ἄφθονος ἀφίλει διδάσκιν M | ὀφέλει P.

479, 1 ἐπὶ P | 2 ἄρρώστοις A | 4 πιστεύσει P | ὁ λαμβάνω O | 5 vor
 χάριν + τὴν O | ὁ δὲ πιστεύων — λαμβάνει τὴν χάριν (L. 6) < OA |
 7 προφήτου (nach ὄνομα) O | 10 λήψει OA.

480, 1 ἀμαρτωλλοὶ O | προσφέρουσιν OP | 4 καὶ τὸ; τὸ δὲ OA | nach
 dem zweiten κυρίου Schlusszeichen (∴) in A | 6 εἰδότες] ἰδότες O ἰδόν-
 τες P | vor χεῖρον + τὸ P |

κρίνονται. τίς γὰρ εἶ σὺ ὁ κρίνων τὸν ἄρχοντά σου; οὐκ ἤκουσας τοῦ ἀποστόλου λέγοντος· ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς, καὶ πάλιν· σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει. πότε ἔγνωσ ὅτι πρόβατον ποιμένα διδάσκει ἢ κατὰ ποιμένος κατηγορίαν συνάπτει; ὡσπερ οὖν τὸ ἄλογον πρόβατον οὐ δύναται ὀξύναι τοὺς ὀδόντας κατὰ τοῦ ποιμένος, οὕτως οὐδὲ τῷ λογικῷ προβάτῳ ἐπιβάλλει ὀξύνειν τὴν γλῶσσαν εἰς κατηγορίαν. σὺ ὁ ὑπ' αὐτοῦ διδασκόμενος καὶ χειραγωγούμενος οὐκ ἔχεις ἐξουσίαν κρίνειν αὐτὸν καὶ ἐλέγχειν, καθὼς εἶπεν ὁ ἀπόστολος· μὴ πρὸ καιροῦ κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτά τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστῳ ἀπὸ θεοῦ. ἐκεῖνος ἔχει ἐξουσίαν κρίνειν σε. σὺ δὲ ἐκεῖνον κρίνων κύριός ἐστιν, καὶ πάλιν· μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε. σὺ τὴν ὀφειλομένην τιμὴν καὶ προσκύνῃσιν ἀπόδος, καθὼς παρήγγειλέ σοι Παῦλος λέγων· ἀπόδοτε πᾶσι τὰς ὀφειλάς, τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον, τῷ τὴν τιμὴν τὴν τιμὴν. τὰ τοῦ κανόνος πλήρωσον, τὰς ἀπαρχὰς τῶν πρωτογεννημάτων σου προσένεγκε τῇ ἐκκλησίᾳ, μὴ περιεργαζόμενος τὴν ἀνάλωσιν αὐτῶν. εἰ δὲ κρίνειν βούλει, ὅπερ οὐκ ἐπιτρέπεται σοι, εἰσελθε εἰς τὸ ἄγγελον τῆς ψυχῆς σου, γνῶθι τὰ τοῦ συνειδύτος σου, εἰς εὐφροσύνην σου, οὐκ ἐφόνευσας, οὐκ ἐμολίχυσας, οὐκ ἐπόρνευσας, οὐκ ἐπλεονέκτησας, οὐκ ἤρπασας, οὐκ ἐλοιδώρησας, οὐκ ἐπιώρησας, οὐκ ἐφρεύσω. καὶ ἂν οὐδέν τι τῶν ἀπηγορευμένων διεπράξω, οὕτως ἐπιτρέπεται σοι κρίνειν ἄρχοντά σου. μᾶλλον δὲ οὐδὲ οὕτως. ταπεινὸς γὰρ ἀγαπᾷ κύριος. ἕκαστος οὖν τὰς ἰδίας πράξεις βλεπέτω, μὴ κρίνων τὸν πλησίον αὐ-

8 λέγοντος + ὅτι OA | 10 στήκει O | 11 διδάσκει] διασώσει P δι-
 σωσεν OA | κατηγορίας OP | 12 ἄλλογον OA | 13—14 τὸ λογικὸν πρόβα-
 τον R | 14 γλῶσσαν O | 16 αὐτὸν hinter ἐλέγχειν OAP | 17 vor κρίνετε
 + τι OA | κρίνητε R κρίνεται A | 19 γενήσεται O | vor θεοῦ + τοῦ OA nach
 τοῦ θεοῦ in O und A Schlusszeichen (: und ∴ ·) | 20 vor κύριος + ὁ OA
 ἔστι R | 21 καὶ πάλιν < P; nach ἔστιν Schlusszeichen (∴) und die Initiale
 von μὴ herausgesetzt | κρίνεται A | 22 παρήγγειλεν OAP | 23 πᾶσιν P |
 24 κανωνος P | 25 πρωτογεννημάτων O πρωτογεννημάτων A | 25—26 ἐκκλη-
 σία A | 26 ἀλωσιν P, aber vor ἀ an ausradiert | 27 βοίλεσαι P | 28 ἀγγίον
 P ταμειον OA | γνῶθι P | 29—31 εἰ überall wiederholt R | 30 ἐλοιδώρη-
 σας OP | 30—31 ἐπιώρησας OAP | 31 ἂν < P, εἰ OA | 32 vor οὕτως
 + καὶ OAP | οὕτως + οὐκ O | 32—33 μᾶλλον δὲ — κύριος (Z. 33) < OAP

35 τοῦ. εἰ δέ τις παρακούσας τῶν εἰρημένων ἐπιβάλλει τὴν
 γλῶσσαν αὐτοῦ εἰς κατηγορίαν τοῦ πλησίον, τὴν αὐτὴν ἀν-
 τιμισθίαν καὶ αὐτὸς προσδοκάτω ὑπομένειν ἐν τάχει. ἃ γάρ
 τις εἰς τὸν πλησίον ἐργάζεται, τὰ αὐτὰ καὶ αὐτὸς προσδο-
 κάτω ἀπολήψεσθαι, καθὼς εἶπεν ὁ κύριος ὅτι ἰοῖω μέτρον
 40 μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. ἕκαστος ὑμῶν τοῖς ἰδίοις
 ἔργοις προσεχέτω. μεριμνήσωμεν περὶ τῶν ἡμετέρων κακῶν
 καὶ, ὃν οὐ προσετάχθημεν κρίνειν, μὴ κρίνωμεν. πλὴν καὶ ὁ
 ἱερένης ὀφείλει διακεῖσθαι πρὸς τὸν λαόν, πρὸ πάντων γνη-
 σίως ὑπερευχόμενος αὐτοῖς ἐξ ὅλης καρδίας αὐτοῦ, καθὼς
 45 εἶπεν ὁ κύριος· ἰὸ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν
 ὑπὲρ τῶν προβάτων, τὸν ἐν ἀνάγκαις βοηθῶν, τὸν λυπού-
 μενον παρακαλῶν, τὸν πεπλανημένον ἐπιστρέφον, τὸν πέ-
 νητα παραμυθούμενος, ἀμνησικακος· μνησικακον γὰρ προσ-
 ευχὴ ἀπρόσδεκτος παρὰ κυρίου, τῆς κακίας μενούσης ἐν τῇ
 50 καρδίᾳ αὐτοῦ. ἐὰν μὴ διαλλαγῆς τῷ πλησίον σου, μὴ ἀπέλ-
 θης εἰς τὸ θυσιαστήριον. μνησθητι τῆς παραγγελίας τοῦ
 κυρίου· ἐὰν προσφέρῃς τὸ δῶρον σου ἐπὶ τὸ θυσια-
 στήριον καὶ ἐκεῖ μνησθῆς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ,
 ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρον ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ὑπάγε πρῶτον
 55 διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ
 δῶρόν σου. μὴ μνησικακῆσης, δόλους μὴ μελέτα ἵνα τὸν μὲν
 ταπεινοὺς τὸν δὲ ὑψοῖς· μὴ τὸν μὲν πλούσιον προτιμήσης
 διὰ τὰς πρωτοκλισίας, τὸν δὲ πένητα παραβλέψῃ, ἀλλὰ
 τὴν ἰσότητα πρὸς πάντας φύλαξον. κατηγορίας ταχέως μὴ

35 τῶν] τὸν O | ἐπιβάλλει OA | 36 αὐτὴν] αὐτοῦ OA | 36—37 ἀντι-
 μασθελίαν O | 37 προσδοκάτω P | 38 εἰς < P | ἐργάζεται P | τὰ αὐ-
 τὰ] ταῦτα OA | 39 ἀπολείψεσθαι P | 40 μετρεῖται O | ἀντιμετρηθήσεται
 OAP | 42 ὃν] ὢν OA | οὐκ ἐπροσετάχθημεν O | κρίνωμεν P | 43 δια-
 κεῖσθε P | 43—44 γνησίως < OAP | 44 αὐτοῖς] αὐτοῦς OA | 46 βο-
 ηθὸν O | 47 παρακαλῶν O | ἐπιστρέφον O | 48 παραμυθούμενος A |
 nach ἀμνησικακος + ἀμνημονῶν τῶν εἰς αὐτὸν (τὸν A) γινομένων (γενο-
 μένων A) κακῶν OA | vor μνησικακον + ἐπειδὴ, daher γὰρ < OA | 49 με-
 νοῦσεις P | 50 τῷ] τὸ O τὸν AR | 51 nach θυσιαστήριον + καὶ ὑπάγε πρῶ-
 τον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου καὶ ἐλθὲ A | 52 προσφέρεις O | τὸ (vor δῶ-
 ρον)] τῷ A | 53 κακεῖ OA | τι < P | 54 δῶρον + σου R | πρῶτον < A |
 55 διαλλάγηθι A | 56 μνησικακῆσης P μνησικακῆσης O | δόλους] δούλους
 R | ἵνα + μὴ OA | 57 προτιμήσεις A; so wohl auch O urspr., korrigiert von
 1. H. | 58 πρωτοκλισίας OAP; auch in R so von sp. H. geändert | παρο-
 ρῆς OAP | 59 κατηγορίαν OA |

60 παραδέξῃ, ἀπὸ ἀκοῆς μὴ κρίνης ποτέ· πολλοὶ γὰρ κατὰ φθόρον
καὶ ἔριν κατηγοροῦσι τοῦ πλησίον. |O 288·| ἔὰν δὲ μετὰ πάσης
ἀκριβείας εὐρησὶ τὸν ἁμαρτάνοντα, μὴ εὐθέως ἐπὶ πάντων
αὐτὸν ἐλέγξῃς, ἵνα μὴ περισσοτέρως δώσεις αὐτῷ καιρὸν μη-
δένα αἰδεῖσθαι. δύο γὰρ κακὰ κέκτῃται τὸ ἐπὶ πάντων ἐλεγχ-
65 θῆναι. οἱ μὲν γὰρ ἐλεγχόμενοι πεπαρορησιασμένοι κτῶνται
τὴν ἁμαρτίαν. μέχρι γὰρ τοῦ ἐλεγχθῆναι καὶ φοβεῖται καὶ
αἰσχύνεται, ὅτε δὲ ἐλέγχεται ἐπὶ πάντων, ἀναισχυντότερος
γίνεται· οἱ δὲ ἐλεγχόμενοι μὴ φέροντες τὴν αἰσχύνῃν πρὸς
τὴν ἁμαρτίαν τρέπονται. τοιοῦτός ἐστιν ὁ σατανᾶς· ὑπο-
70 βάλλει ποιῆσαι τὴν ἁμαρτίαν καὶ διὰ τὴν ἁμαρτίαν ἐπιτελέ-
σαι τὴν αἰσχύνῃν. διὰ οὖν τὰς τοιαύτας παγίδας τοῦ ἔχθρου
ὁ πιστευθεὶς ποιμνὴν τοῦ Χριστοῦ ὀφείλει πρᾶξ εἶναι καὶ
|R 250·| μετὰ πολλῆς ἀσφαλείας ἐπιζητεῖν καὶ ἕαν εὐρη τὸν
ἡμαρτηκότα, μὴ εὐθέως αὐτὸν ἐκβάλλει τῆς ἐκκλησίας, ἵνα
75 μὴ δραξάμενος αὐτὸν ὁ σατανᾶς ἴδιον |P 289·| ποιῆσῃ τὸν ἄν-
θρωπον. ὅταν γὰρ ἐκβληθῇ ὁ ἄνθρωπος ἐκ τῆς ἐκκλησίας,
εὐθέως παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ σατανᾶς, καὶ ἕως ὅτε δέξῃται
αὐτὸν ὁ πρεσβύτερος, οὐκ ἀφίσταται ἀπ' αὐτοῦ. ὅταν γὰρ
ἀφορισθῇ ἄνθρωπος, ἕξω τῶν ὄρων τῶν χριστιανικῶν εὐ-
80 ρίσκεται καὶ ὅσον δὲ χρόνον μένει ἀφορισμένος, ἐν ἐκείνῳ
τῷ κόσμῳ μετὰ τῶν Ἑλλήνων κρίνεται. λαβῶν οὖν αὐτὸν
καταμόνας ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, νουθέτησον, οὐ μόνον
ἅπαξ ἀλλὰ καὶ δις καὶ τρίς καὶ εἰ μὲν ἐπήκουσέ σου, ἐκέρ-
δησας αὐτοῦ τὴν ψυχὴν, καθὼς εἶπεν ἡ γραφὴ ὅτι ἰὸ ἐπιστρέ-
85 φας ἄνθρωπον ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν αὐτοῦ

60 nach παραδέξῃ in P Doppelpunkt und bei ἀπὸ rote Initiale κρίνεις A | 61 κατηγοροῦσιν P | πλησίον A | δὲ + καὶ OA | 62 ἀκριβείας P | 63 ἐλέγξεις P | δώσεις OP δόσι A | 64 εἰδεῖσθαι O | τὸ (vor ἐπὶ) τῷ OAP | 64—65 ἐλεγχθῆναι O | 65 πεπαρορησιασμένως OA | 67 ἐπὶ] ἐπὶ R | 68—69 πρὸς τὴν ἁμαρτίαν < P; OA dafür ἐπὶ τὰ χεῖρονα (χειρῶνα A) hinter τρέπονται (Z. 69) | 69—70 ἐποβάλλει A | 70 καὶ διὰ τὴν ἁμ. < P | 71 vor τὴν αἰσχ. + καὶ OAP | οὖν] γοῦν A | τὰς τοιαύτας] ταῖτας τὰς OAP | 72 ποιμνὴν] ποιμῆν R τοῦ < OAP | 73 nach ἐπιζητεῖν in O Doppelpunkt und Zwischenraum von ὁ Buchst. | 74 ἐκβάλλει P ἐκβάλλῃ R | ἐκκλησίας A | 75 ποιήσει OAP | 76 ὁ (vor ἄνθρ.) < OA | ἐκ < OAP | ἐκκλησίας A | 77 δέξεται O δέχεται P | 78 ἐφίσταται A | 79 ἀφορισθῇ A | 79—80 εὐρίσκεται < OA | 80 δὲ] δ' ἂν P ἂν OA | vor μένει + ἐπαῖθα P | ἀφορισμένος OAP | 81 τῶν < OA | λαβῶν P | 82 ἐπιτίμησον O ἐπιτίμησον A | 83 τρεῖς OA | ἐπήκουσέ σου OA ἐπήκουσέ σε R ἐπήκουσεν σου P | 85 αὐτοῦ (nach ψυχὴν) < OA |

ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν. ἐὰν δὲ μετὰ τρεῖς
 νοουθεσίας παρακούση καὶ μὴ διορθώσῃται, ἔκκοπον αὐτὸν
 ἀπὸ σοῦ καὶ τῷ τοιοῦτῳ μηδὲ συνέσθιε, ἕως ἂν διορθώση-
 89 ται ἑαυτὸν.

481) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben
 = Eus. Alex. sermo 6; Migne 86, 349 C—352 C (mit Auslassung).
 — Erhalten in O 205^v—206^r A Ka (Migne 96, 69 C—72 A)
 P 220^{r-v} M 220^v—221^r — OAPM aus einem Archetypus (vat.
 Rec.) — und R 199^{r-v}. Lemma in OAP und R *Εὐσεβίου*,
 M *Εὐσεβείου*.

ἐὰν τις ἀπελθὼν βούλεται περάσαι ποταμὸν καὶ ὄρῃ αὐτὸν
 κοχλάζοντα καὶ κατασφρόμενον φοβερῶς καὶ μηδενὸς ἄλλου
 ἐπιχειροῦντος διελθεῖν δι' αὐτοῦ παραβουλεύσῃται καὶ εἰσέλθῃ,
 θέλων ἐπιδειξασθαι ἑαυτὸν ὡς γενναῖον καὶ δυνατὸν, καὶ
 5 ἀποθάνῃ ἐν τῷ ποταμῷ, μετὰ τῶν παραβούλων κρίνεται ἡ
 ψυχὴ αὐτοῦ· ἐπειδὴ βλέπων τὸν θάνατον αὐτοῦ παρήκουσε
 τῆς γραφῆς λεγούσης· »μὴ βιάζου ῥοῦν ποταμοῦ«. ἐὰν δὲ
 R 199^v ἴδῃ τὸν ποταμὸν ἡσύχως ῥέοντα καὶ μὴ ἀπειλοῦντα
 βρυγμοὺς θανατηφόρους ἀλλὰ πραῦν καὶ εὐμαρῆ καὶ πολλοὺς
 10 διερχομένους καὶ εἰσέλθῃ τοῦ διελθεῖν δι' αὐτοῦ καὶ ἐπαγάγῃ
 αὐτῷ ὁ σατανᾶς κῦμα κατὰ συγχώρησιν θεοῦ ἢ καὶ τὸν
 πόδα αὐτοῦ σκάσει καὶ πεσὼν ἐν τῷ ὕδατι ἀποθάνῃ, μαρτυ-
 ρικὸς O 206^r αὐτῷ ὁ θάνατος λογισθήσεται· πλὴν καὶ ἡ
 ὥρα τοῦ θανάτου παρῆν αὐτῷ ἀλλ' οὐ μέντοι ἐν τοιοῦτῳ
 15 ἀποθανεῖν αὐτόν. ὁ γὰρ διάβολος βλέπων [P 220^v] τὴν ὥραν
 τοῦ θανάτου προλαβὼν ἐτοιμάζει τὸ πτώμα, ἵνα τῇ παγίδι

86 vor τρεῖς + τὰς OP | 87 διορθώσῃται A | 88 συνεσθίετε OA |
 89 ἑαυτήν O.

481, 1 βούλεται in R, w. e. sch., zu βούληται geändert | 2 κοχλά-
 ζοντα M παφλάζοντα OA | κατασφρόμενον M | 3 παραβουλεύσεται M |
 παραβουλ. + δὲ OA | 4 ἑαυτὸν] αὐτόν R | γενναῖον A | 5 ἀποθάνει M |
 παραβούλων O | 6 ἐπειδὴ A | παρήκουσεν PM | 7 βιάζου ῥοῦν] βιαζοῦν zu-
 erst, dann zwischen ζ und ο (von I. H.) ορη hineingeflickt O | ποταμὸν P |
 8 ἀπειλοῦντα OAM | 9 βρυγμοὺς P | εὐμαρῆν OAM | 10 εἰσέλθῃ M | ἐπα-
 γάγει OA | 11 αὐτῷ < OA | κοῦμα M | κατὰ συγχώρησιν θεοῦ vor πε-
 σῶν (Z. 12) R | vor κατὰ + καὶ PM | ἢ < M | 12 σκάσει PM | ὕδατι M |
 ὕδατι + αὐτοῦ OAP | ἀποθάνει OAM | 12—13 μαρτυρικῶς OAPM | 13 αὐ-
 τοῦ O | 14 ἐν τοιοῦτῳ] + θανάτῳ M, ἐν τῷ οὕτως OA | 15 βλέπων + αὐ-
 τὴν M | 16 παγίδι P |

ἐπιγραφῇ ὁ θάνατος. ὁμοίως καὶ οἱ ἀπὸ θηρίων ἀποθνήσκοντες. ἔαν τῇ οἰκείᾳ προαιρέσει ἀπέλθῃ σφάζει τὸ θηρίον. ἐπιδεικνύμενος τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, καὶ ἐγείρω τὸ θηρίον
 20 καὶ ἀποθάνῃ ἐξ αὐτοῦ. μετὰ τῶν παραβούλων κρίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ. ἔαν δὲ ἀφνιδίως ἐπέλθῃ τὸ θηρίον καὶ διαρρήξῃ τὸν ἄνθρωπον, |M m1r| μαρτυρικῶς θανάτῳ τέθνηκεν ὁ τοιοῦτος. ὁμοίως καὶ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ εἰς τὴν γῆν.

482) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben = Eus. Alex. sermo 6; Migne 86, 352 D — 353 A. — Erhalten in O 283^v—284^r A κεφ. Μγ (Migne 96, 148 C—149 A; bei Migne ist gegen die Handschriften Nr. 494 ohne Absatz angeschlossen.) — Der Anfang (explic. εἰς τὸ αὐτὸ μέτρον ἀποκαθίσταται Z. 13 S. 223) erhalten in P 388^v M 291^r; OA und PM, obgleich der Titel des Kapitels verschieden ist, doch wohl aus einem Archetypus. Lemma in OAP *Εὐσεβίου*, M *Εὐσεβίου*.

ὅταν ἄνθρωπος κατορθώσῃ βίον ἐνάρετον δι' ἀσκήσεως καὶ ἀγαθῆς πολιτείας καὶ ἔστιν λοιπὸν ὑπὸ πάντων ἐγνωρισμένος, ὅτι ἔστιν εὐσεβῆς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν, καὶ, ὅπερ μὴ γένοιτο, ἐκπέσῃ εἰς ἁμαρτίαν, τούτέστιν παράπτωμα —
 5 ἀνῆλθεν γὰρ εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ καὶ πέπτωκεν εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ἄδου —, πλὴν καὶ πεσὼν ἵνα μὴ ἀπογινώσκῃ ἑαυτοῦ καὶ παντελῶς ἐμπέσῃ εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀπωλείας, ἀλλ' ἀνανεύσας καλύψει τὸ παράπτωμα τῆς ἁμαρτίας διὰ τῆς μετανοίας καὶ μὴ κατακυριευθῆ ὑπὸ τῶν
 10 πονηρῶν αὐτοῦ ἐπιθυμιῶν, πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ μέτρον ἀποκαθίσταται. ὁ γὰρ πεσὼν, ἔαν μὴ ἐν τῷ παραπτώματι μείνῃ ἀλλ' ἀναστὰς καταλάβῃ τὴν μεάνοιαν, πάλιν εἰς τὸ

17 ἐπιγραφῇ M | ἀποθηρίον A | 17—18 ἀποθνήσκοντες O ἀποθνήσκοντες M | 18 ἔαν! + τις OP, ἔτις A | προαιρέσει OA | ἀπέλθῃ M | 19 ἐπιδεικνύμενος — τὸ θηρίον < OA | ἐγείρει PM | 20 ἀποθάνῃ APM | 21 ἐφνιδίως PM ἐφνιδίως OA | ἐπέλθῃ M ἀπέλθῃ O | 21—22 διαρρήξει OA διαρρήξῃ M | 23 τοιοῦτος O | ὁμοίως — γῆν < M | ὁμοίως A | τὴν (vor γῆν) < P.

482, 1 κατορθώσει P κατορθώσει M | 2 πολιτείας M | ἔστη OA | 2—3 ἐγνωρισμένοι O | 3 εὐσεβεῖς P | 4 ἐκπεσὶν P | τοῦτό ἐστι OA | 5 εἰσῆλθεν PM | 6 ποιθμένα P | μὴ < O, μί P | 6—7 ἀπογινώσκει AP ἀπογινώσκει M | 7 αὐτοῦ OA | παντελὸς M | ἐμπεσι M | 8 ἀπωλείας M | ἀλλὰ OA | ἀνανεύσας P | καλύπτει (ψ von 1. H.) O καλύπτει M | τὰ παραπτώματα M | 9 καὶ < PM | 10 αὐτοῦ! αὐτῶν M | ἐπιθυμιῶν! ἐπιθυμιῶν OA | 11 ἐν τῷ + αὐτῷ M | 12 ἀλλὰ OAM | καταλάβῃ M |

αὐτὸ μέτρον ἀποκαθίσταται. καθὼς καὶ ἕτερος προφήτης
λέγει· ἴδὲν ἐπιστραφεὶς στενάξει, τότε σωθήσῃ, καὶ πάλιν
15 ἕτερος· ἔπρος με ἀνάστρεψον. εἰ καὶ ἔπεσας καὶ κατερράγῃς
εἰς τὴν ἡθονὴν, μὴ ἀπογίνωσκε ἑαυτοῦ ἀλλ' ἀναστὰς στέναξον
περὶ τῶν πεπραγμένων σοι καὶ ἀνάστρεψον πρὸς με διὰ
τῆς μετανοίας καὶ γὰρ διορθοῦμαι σου τὸ σφάλμα. ἐγὼ γάρ
εἰμι ὁ ἀνορθῶν τοὺς κατερραγμένους. ἡμεῖς ἠκούσαμεν τοῦ
20 κυρίου λέγοντος· ἰδεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισ-
μένοι καὶ γὰρ ἀναπαύσω ὑμᾶς. ἐγὼ τὸ φορτίον ὑμῶν κουφίσω.
οἶδα γὰρ ὅτι οὐ δύνασθαι | 0 284* | βαστάσαι τὸ τοῦ νόμου
φορτίον καὶ διὰ τοῦτο κατῆλθον. ἵνα ἀντισαγάγω ὑμῖν
χάριν. ἵνα τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κουφίσω. μηδεὶς
25 παραιτήσεται, εἴτε μάγος εἴτε τελώνης εἴτε βλάσφημος.
προσελθεῖν τῇ μετανοίᾳ· μηδεὶς φοβηθεῖ. οὐκ ἦλθον κρῖναι
τὸν κόσμον ἀλλ' ἵνα σώσαι τὸν κόσμον. ταῦτα ὁ κύριος
λέγει καὶ προτρέπει ἡμᾶς· διὸ μὴ ἀμελήσωμεν.

483) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben
= Eus. Alex. sermo 7; Migne 86, 353 C—356 D. — Erhalten in
O 286^{r-v} A κεφ. Πκζ (Migne 96, 297 C—300 B); ein Bruchstück
(inc. νισμονὸς παρατηροῦνται Z. 4), aus demselben Archetypus
stammend, erhalten in P 249^r. Lemma in OA *Εὐσεβίου*.

οἶδά τινες ὅτι χριστιανοὶ ὄντες Ἰουδαῖζουσιν λέγοντες·
σήμερον σάββατόν ἐστι καὶ οὐκ ἔξεστί μοι εὐεργεσίαν ποιῆσαι
τινι. ἔρχεται νεομηρία καὶ ὡσαύτως φυλάσσουνσι φωνὰς
ὀρνέων καὶ κληδονισμῶν. παρατηροῦνται ἐπιδοῦνά τινι
5 ἄρτον. καὶ πάλιν· σήμερον πάσχα ἐστίν, ἄρτιον γενέθλια,
εἰς τρίτην ἀρχὴν ὀπορᾶς καὶ οὐ δύναμαί τι ἐξενεγκεῖν ἐκ τῆς
οἰκίας μου. ταῦτα ὅλα Ἰουδαῖκὰ τυγχάνει. εἰ ταῦτα ποιεῖ
τις, ὀφείλει καὶ ἄζυμα ἐσθίειν καὶ περιτέμνεσθαι καὶ μετὰ
Ἰουδαίων ζῆν. καὶ τί λέγω περὶ σαββάτων καὶ νεομηριῶν
10 καὶ πραγμάτων Ἰουδαϊκῶν; οἶδα πολλοὺς βάπτισμα ἔχοντας
καὶ αἰρετικῶν πράγματα ἐπιτελοῦντας. μετὰ γὰρ τὴν ἡλίου
δύσιν παρατηροῦνται πῦρ διδόναι τῷ γείτονι. οὐαὶ τοῖς
ταῦτα ποιούσιν. ὅσοι ταῦτα παραφυλάττονται. παρακού-

14 vor τότε + ὁ O | 24 τῶν ἁμαρτιῶν < A.

488, 2 ἴσιν O | 3 φυλάσσουνσιν O | 5 γενέθλια A; γενέθλια aus
γενέσθαι von 1. H. hergestellt O | 6 ἀρχὴν O | 7 ταῦτα nur ταῦ A (Zeilen-
ende) | 8 περιτέμνεσθε P | 8—9 καὶ μετὰ Ἰουδ. ζῆν < P | 9 νεομηριῶν
νομιῶν O | 11 ἐπιτελοῦσιν P | 12 τῷ (vor γείτονι) < P |

σαντες τοῦ θεοῦ ὑπὸ χάριν οὐ τυγχάνουσιν, μὴ δεξάμενοι
 15 τὸ εὐαγγέλιον, ἀλλὰ τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς αἰρετικοὺς
 μιμησάμενοι τὴν μερίδα αὐτῶν ἐκληρονόμησαν. τὸν γὰρ
 χριστιανὸν οὐδὲν τούτων παραφυλάττεσθαι χρὴ· μὴ παρα-
 τηρεῖσθαι ἡμέρας καὶ ὥρας καὶ ἀνθρώπους καὶ κληδονισμούς.
 πολλοὶ γοῦν ἐργαζόμενοι τὸ ἀγαθόν, ἐπελθόντος τοῦ σα-
 20 τανᾶ καὶ καταλύσαντος αὐτὸ, οὐκ ἐπιγράφουσι τὴν αἰτίαν
 ἐκεῖνω ἀλλὰ λέγουσιν· ὁ δεινα ὁ ἄνθρωπος παραγενέ-|O 288v|
 μενος ἐβάσκανε τὸ ἔργον, ἐπιγράφοντες τὴν αἰτίαν τῷ ἀνθρώ-
 πῳ. ὁ διάβολος ἐξ ἀρχῆς βάσκανός ἐστι καὶ πολέμιος τοῖς
 ἀνθρώποις. ἐὰν ἴδῃ ἔργον καλὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ, φθονεῖ
 25 καὶ ἀγωνίζεται καταργῆσαι αὐτὸ καὶ ἐπειδὴ ἀόρατός ἐστι,
 πάντοτε διὰ προφάσεως πολεμεῖ τὸν ἄνθρωπον, ἵνα ποιή-
 σαντος αὐτοῦ τὸ κακὸν ἄλλοις ἐπιγράφη ἀναίτιος. [P 289v|
 ὅτε οὖν ἴδῃ βούν καλὸν καλῶς ἀγωνιζόμενον(!) ἐν ἀμάξει καὶ
 ὑπὸ πολλῶν ἐπαινούμενον, προσέρχεται καὶ διαρρήσει αὐτόν,
 30 καὶ οὐκ αἰτιάται ὁ ἄνθρωπος τὸν ἐνεργήσαντα διάβολον
 εἰς τὸ κακόν, ἀλλ' ὑποβληθεὶς ἐξ αὐτοῦ καταρᾶται καὶ
 βλασφημεῖ τοὺς ἀνθρώπους. ὁμοίως ἐξηλθὲν τις εἰς ἀπο-
 δημίαν καὶ ἄπρακτος ἀνέλυσεν καὶ εὐθύς λέγει· ὁ δεινά μοι
 ὑπήνησεν ἀπίοντι καὶ διὰ τοῦτο ἀπέτυχον. καὶ οὐκ αἰτιᾶ-
 35 ται τὸν διάβολον τὸν ἐνεργήσαντα, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον τὸν
 ἀναίτιον ὄντα ὡς κακόφθαλμον. καὶ βλέπε δραπέτου πονη-
 ροῦ ἐνέργειαν· οἷον δ' ἂν μέλλουσι παραφυλάττεσθαι ἄνθρω-
 πον, τοῦτον καὶ ἐνεργεῖ ἀπαντῆσαι αὐτοῖς.

484) ohne nähere Bestimmung dem Eusebious zugeschrieben
 = Eus. Alex. sermo 8; Migne 86, 360 C. — Erhalten in O 217^r
 A κεφ. Αδ (Migne 96, 101 D). Lemma bei beiden Eὐσεβίου.

ἔσω ὁ ἱερεὺς προσφέρει τὴν ἱκεσίαν τῷ θεῷ ὑπὲρ τῆς τοῦ
 κόσμου σωτηρίας καὶ ἔξω παίγνια ἐπιτελοῦνται. οὕτως γὰρ

15 καὶ < A | 17 τοῦτων] τοιοῦτον A | φυλάττεσθαι A | 17—18 παρα-
 τηρεῖσθαι A | 19 γοῦν] οὖν OA | ἐργαζόμενοι O | 20 αὐτῷ A | ἐπιγράφουσιν
 OP | 21 ἀλλ' ἐροῦσιν P | δεινα P | 22 ἐβάσκαναν P | τῷ ἔργῳ O | 23 ἐστίν P |
 πολεμεῖ P | 25 αὐτῷ A | ἐστιν P | 27 ἐπιγράφει O ἐπιγράφοι A | ἀναίτιος
 P | 29 διαρρήσει A | 30 ἐτιᾶται AP | ὁ (vor ἀνθρ.) < P | 32 τοὺς ἀνθρώ-
 πους] εἰς τὸν ἄνθρωπον P | 33 καὶ εὐθύς < P | δεινα P | 34 ἀπίωντι OA | ἀπέ-
 τυχον P | 34—35 ἐτιᾶται A | 35 τὸν (hinter ἀνθρ.) < OP | 36 αἰτίων A | 36—37 πονη-
 ροῦ ἐνέργειαν] πονηρίαν P | 37 οἷον δ' ἂν] οἱ οὐδ' ἐν A | 38 ἀπαντῆσαι P.

484, 1 οἰκεσίαν A |

ἔπεζαν καὶ οἱ Ἰσραηλιταὶ καὶ ἐπῆλθεν αὐτοῖς ὄλεθρος. Μωσῆς γὰρ ἐν τῷ ὄρει τὴν ἱκεσίαν τῷ θεῷ ὑπὲρ αὐτῶν προσέφερεν καὶ ὁ λαὸς μετὰ τὸ φαγεῖν καὶ πιεῖν ἀνέστησαν παλῆειν καὶ ἐπῆλθεν αὐτοῖς ὄργη καὶ ἔπεσαν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ εἰκοσιτέσσαρες χιλιάδες.

485) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben — Eus. Alex. sermo 8; Migne 86, 361D. — Erhalten in O 81^v A κεφ. Γθ (Migne 95, 1313 B) P 106^v M 106^v R 132^v; vgl. auch Flor. Mon. 130^r. Lemma in PMR (Flor. Mon.) *Εὐσεβίου* (*Εὐσεβείου* M); in OA ohne Lemma, doch durch Schlusszeichen geschieden, an das vorausgehende (Bibel-)Citat angereiht.

αἱ γυναῖκες τὰς φλυαρίας ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν πανσάτωσαν καὶ τοὺς ψιθυρισμοὺς, μνημονεύουσαι πῶς τῇ Ἐῶν ψιθυρίας ὁ πονηρὸς ἐξέβαλε τοῦ παραδείσου.

486) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben — Eus. Alex. sermo 16, 2; Migne 86, 416 D—417 A. — Erhalten in O 132^v—133^r A κεφ. Εζ (Migne 95, 1456 B) P 170^v M 165^r—OAPM aus einem Archetypus (vat. Rec.) — und R 166^r. Lemma in OA *Εὐσεβίου*; in P mit τοῦ αὐτοῦ an das (hier) vorausgehende echte Eusebiuscitat (Nr. 465) angereiht, in M mit Nr. 465 verschmolzen; R knüpft mit τοῦ αὐτοῦ unser Citat gleichfalls an Nr. 465 an; doch ist dieses bei ihm mit einem falschen Lemma versehen; vgl. Nr. 136.

μνησθῶμεν τοῦ προδότου Ἰούδα καὶ μὴ ἐξέλθωμεν τῆς ἐκκλησίας. ἐκεῖνον γὰρ ἀρχὴ ἀπωλείας γέγονε τὸ μὴ παραμένειν τῇ εὐχῇ. λαβὼν γὰρ τὸν ἄρτον πρῶτος τῶν λοιπῶν ἐξῆλθε καὶ εὐθέως ἐχώρησεν εἰς ^[O133^r] αὐτὸν ὁ σατανᾶς καὶ εἰς τὴν προδοσίαν ἐσπούδασεν. ἐὰν οὖν τις πρὸ τῆς ἀπολύσεως ἐξέλθῃ, τὰς τοῦ Ἰούδα εὐθύνas ἀποτίσει. μὴ οὖν διὰ μιαν ὥραν θελήσωμεν μετὰ Ἰούδα κατακρίνεσθαι. οὐδὲν ἡμᾶς βαρῆσει ἢ παραμονή, οὐ χειμῶνα ἔνδον ἔχει οὐ πῦρ οὐχ ἕτερα κολαστήρια.

484, 3 ἔπεζαν A | 6 αὐτοὺς O.

485, 1 ἐκ τοῦ στοματος αὐτον M | 2 ψιθυρισμοὺς A ψηθυρισμοὺς M | 3 ἐξέβαλεν P, ἐξέβαλεν + ἐκ M.

486, 2 ἀπωλείας M ἀπολογείας OA | γέγονεν OAPM | 2—3 παραμην M | 4 ἐξῆλθεν OAPM | 6 ἀποκτίσει OA ἀποτίσει P | μι A | 7 ὥρα O | θελήσωμεν | μέλλωμεν M μέλλομεν OP μέλομεν A | 8 βαρῆση PM.

487) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben
 = Eus. Alex. sermo 16, 3 und 4—5; Migne 86, 417 A—D + 420 C.
 — Erhalten in O 290^{r-v} A κεφ. Πλα (Migne 96, 312 A—C; bei
 Migne ist gegen die Handschriften Nr. 488 angeschlossen).
 Lemma bei beiden Εὐσεβίου.

οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον περιμένωσι τὴν κυριακὴν, ἵνα τὴν
 εὐχὴν τῷ θεῷ ἀναπέμψωσιν καὶ τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵ-
 ματος τοῦ κυρίου ἀπολαύσωσιν. οἱ δὲ ῥάθυμοι περιμένωσι
 τὴν κυριακὴν, ἵνα τοῦ ἔργου ἀπεχόμενοι τοῖς κακοῖς σχολά-
 5 σωσιν. καὶ ὅτι οὐ ψεύδομαι μαρτυρεῖ τὰ πράγματα. ἔξελθε
 ἐν τῇ μέσῃ εἰς ἄλλην ἡμέραν καὶ οὐδένα εὐρίσκης· ἔξελθε
 ἐν τῇ κυριακῇ καὶ εὐρήσεις τοὺς μὲν καθαρίζοντας, ἄλλους
 ἐπικροτοῦντας, ἑτέρους καθεζομένους καὶ τοὺς πλησίον λοι-
 δοροῦντας, ἄλλους παλαιοτάτας. καλεῖ ὁ κήρυξ εἰς τὴν ἐκ-
 10 κλησίαν καὶ πάντες ὄκνον προβάλλονται. γέγονε κιθάρας
 ἦχος ἢ αὐλοῦ καὶ πάντες ὡς ὑπόπτεροι τρέχουσιν. τὰ θεά-
 ματα τῆς ἐκκλησίας ὀρῶμεν· τὸν δεσπότην Χριστὸν ὀρῶμεν
 ἀνακειμένον ἐπὶ τῆς τραπέζης, τὰ Σεραφίμ τὸν τρισάγιον
 ὕμνον ἄδοντα, εὐαγγελικὰς φωνὰς, πνεύματος ἁγίου παρον-
 15 σίαν. τοὺς προφήτας κελαδοῦντας, τὸν τῶν ἀγγέλων ὕμνον,
 τὸ ἀλληλουῖα, ὅλα πνευματικὰ, ὅλα σωτηρίας ἄξια, ὅλα βα-
 σιλείας πρόξενα. ταῦτα ἀκούει ὁ ἐρχόμενος εἰς τὴν ἐκκλη-
 σίαν. τί δὲ θεωρεῖ ὁ τρέχων εἰς τὰ θεάτρα; ἄσματα δια-
 βολικὰ, γυμνακὰς ὀρχουμένας, μᾶλλον δὲ δαιμονιοζόμενας. τί
 20 γὰρ ποιεῖ ἢ ὀρχουμένη; γυμνοὶ τὴν κεφαλὴν ἀναισχύντως.
 ἦν παρήγγειλε Παῦλος ἀδιαλείπτως σκεπάζειν, ἐκστρέφει τὸν
 τράχηλον, τὰς τρίχας ὧδε κάκει ἐκπετάζει. ταῦτα δὲ ποιεῖ
 καὶ ἡ δαιμονιώσα. ὁ δὲ καθαρωδὸς ὡσπερ δαίμων τῷ ξύλῳ
 προσμάχεται. τοιοῦτον ἦν καὶ τὸ συμπόσιον τοῦ Ἡρώδου
 25 καὶ εἰσελθοῦσα ὠρχήσατο ἡ Ἡρωδιάς καὶ τὴν κεφαλὴν Ἰω-
 ἄννου O 290^v τοῦ βαπτιστοῦ ἀπέτεμεν καὶ τὰ καταθρόνια τοῦ
 ἄδου ἐκκληρονόμησεν. οἱ οὖν ἀγαπῶντες τὴν ὀρχησιν μετ'
 αὐτῆς ἔχουσι τὴν μερίδα. οὐαὶ τοῖς ἐν κυριακῇ καθαρίζουσιν

487, 3 ἀπολαύσωσι A | 6 οὐδὲν εὐρήσης A | 7 εὐρήσης A | 8—9 πλη-
 σίον λοιδοροῦντας O | 9—10 εἰς τὴν ἐκκλησίαν] τῆς ἐκκλησίας A |
 10 ὄκνω A | γέγο κιθάρας A | 12 ἐκκλησίας A | 14 ἄδοντες A | 17 εἰς] πρὸς
 A | 18 τρέχων O | 18—19 διαβολικὰς O | 20 ὀρχουμένη O | 25 ὠρχήσατω
 O | ἢ (vor Ἡρώδ.) < O | 25—26 ἰωάννου A | 28 μερίδαν A | καθαρίζουσιν O
 καθαρίζουσι A.

ἢ ἐργαζομένοις. εἰς ἀνάπανσιν μισθίων καὶ δούλων ἐδόθη.
 30 αὕτη γὰρ ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος· ἀγαλλιασώμεθα καὶ
 εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.

488) ohne Lemma an ein Eusebiuscitat angereiht = Eus. Alex. sermo 16, 5; Migne 86, 420 D. — Erhalten in O 290^v A κεφ. Πλα (Migne 96, 312 C); an beiden Stellen ohne Lemma, jedoch durch Schlusszeichen und Zwischenraum geschieden, an Nr. 487 angereiht.

εἰσέρχεται μίσθιος εἰς τὴν οἰκίαν σου καὶ ὑποτίθησι τὸν ὄμωμον αὐτοῦ ἐν τοῖς ἔργοις σου. συντριβεται ἐν ἰδρωτί καὶ
 3 καμάτῳ καὶ οὐ συγχωρεῖς αὐτὸν ἀναπνεῦσαι.

489) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben = Eus. Alex. sermo 22, 2 und 3; Migne 86, 453 C—456 B. — Erhalten in O 69^v A κεφ. Βε (Migne 95, 1280 B—D) P 93^{r-v} M 95^v—96^r — OAPM aus einem Archetypus (vat. Rec.) — und R 204^v—205^r. Lemma in OPR *Εὐσεβιον*, AM *Εὐσεβείου*.

εἰσὶ τινες καταρώμενοι τοὺς ἀστέρας, ὅτε κατὰ ἀνθρώπου ὀργίζονται, λέγοντες· οὐαὶ τῷ ἄστρῳ σου. ἄλλοι λέγουσιν· καλοῦ | P 93^v· ἄστρου ἐγεννήθη, διὸ καὶ συναστρεῖ αὐτῷ τὰ πάντα. καὶ οὐαὶ τοῖς ταῦτα λέγουσιν. πολλοὺς οἶδα εὐχο-
 5 μένους εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ ἰκεσίαν προσφέρουσι τῷ ἡλίῳ λέγοντες· ἐλέησόν με. καὶ οὐαὶ τούτοις. τί ἀφείς τὸν ποιητὴν τοῦ ἡλίου τὸν ἥλιον προσκυνεῖς; οὐ δεῖ λατρεύειν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτίσαντα. γέγραπται γάρ· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ προσκυνῶν τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην
 10 καὶ τοὺς ἀστέρας καὶ εἴ τι ἕτερον ποῖημα παρὰ τὸν ποιητὴν. πολλοὶ φανταζόμενοι λέγουσι τὴν σελήνην κατέρχεσθαι, ὅταν φησὶν, ἐξαιματοῦται ἄνθρωπος καταγοητεύσας αὐτὴν καταφέρει. καὶ οὐαὶ τοῖς ταῦτα λέγουσιν. τίς ἠδυνήθη καταγοητεῦσαι οὐρανόν; ἢ· R 205^r· βουλήθη Σίμων ὁ μάγος,

488, 1 ἐποτίθησιν O | 3 οὐ < O.

489, 1 εἰσὶν OP οἶσι M | vor κατὰ + καὶ R | κατὰ ἀνθρώπου] κατὰ τοῦ ἀνθρώπου M κατὰ τοῦ οὐρανοῦ PR | 2 λέγουσι R | 3 καλλοῦ M | ἄστρου < P | ἐγεννήθη P | συναστρεῖ P | 4 καὶ οὐαὶ] οὐαὶ δὲ R | ταῦτα] αὐτὰ OA | λέγουσι R | 5—6 προσφέρουσιν P | 7 τί] τίς A | ἀφείς OA | vor τὸν ἥλιον + καὶ P | 8 κτίσι OA κτίσει P | 9 ὁ (vor προσκ.) < OA | 10 εἴ τι] ἢ τι P | ποῖημα A | 11 λέγουσιν PM | 12 φησὶ OA | ἐξεματουῦτε P | 13 καταφέρειν OA | λέγουσι R | δίνεται M | 14 καταγοητεύσας OA | σίμων A |

15 ἀλλὰ πεσὼν διερράγη. οὐδεὶς γὰρ δύναται οὐ μικρὸν οὐ μέγα
σαλευσαι ἄστρον οὐρανοῦ ἃ ὁ θεὸς τῇ ἰδίᾳ δυνάμει ἐθε-
μελίωσεν. πάλιν δὲ λέγουσιν, ὅτι νεφέλας καὶ ὑετοὺς παρά-
γουσι γόητες ἄνθρωποι. καὶ τοῦτο ματαιολογοῦσιν. τίς
ἀνθρώπων δύναται πρόσταγμα θεοῦ ἀποστρέψαι γοητεία;
20 τὰ γὰρ νέφη κατὰ πρόσταξιν θεοῦ ἐκχέουσι τὸν ὑετὸν ἐπὶ
τῆς γῆς.

490) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben
= Eus. Alex. sermo 22, 4; Migne 86, 456 C—457 B. — Erhalten
in O 14^{r-v} A κερ. Aθ (Migne 95, 1113 A — C). Lemma
Eὐσεβίου.

λέγουσι τινες περὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὅσα δεῖ αὐτὸν ποιῆσαι
ἀγαθὰ καὶ πονηρά. πολλοὶ οὖν ἐμπέκτοντες διὰ τοῦ πονη-
ροῦ εἰς κακὰ λέγουσιν· οὐαὶ τῷ ἄστρῳ αὐτοῦ, καὶ πάλιν,
ὅτι κατὰ τὸ δοτὸν ἀποθνήσκουσιν οἱ ἄνθρωποι ἢ ἐν ποτα-
5 μῷ ἢ ἐν κρημνῷ ἢ ἐν ὄρει οἴφθῃποτε τρόπῳ. καὶ τοῦτο
ματαιολογοῦντες ἀμαρτάνουσιν. ὁ γὰρ θεὸς αὐτεξούσιον
ἔδωκε τὴν προαίρεσιν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ὑπέδειξεν αὐτῷ
τὴν ὁδὸν τοῦ φωτός καὶ τοῦ σκοτός. τὸ κέρδος καὶ τὴν
ζημίαν λέγει διὰ τοῦ προφήτου Ἡσαίου· ἔὰν θέλητε καὶ
10 εἰσακούσῃται μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθαι, ἐὰν δὲ μὴ
θέλητε μὴδὲ εἰσακούσῃται μου, ἐγὼ οὐκ ἀναγκάζω. τὸ γὰρ
ἐξ ἀνάγκης γινόμενον κέρδος οὐκ ἔχει. ἐγὼ ὄρους οὐκ ἐπ-
έθηκα, οὐκ ἔταξα ἐπὶ σε καλὰ ἢ κακὰ. ἐπεὶ εἰ ἐνετείλατό
μοι φόνον ἢ πορνείαν, δηλονότι ποιῆσαι αὐτὰ εἶχον· τὸ γὰρ
15 προστάγματι αὐτοῦ ἀντεπεῖν οὐ δυνατόν. ἢ τί κρίνει με τὰς
ἐντολάς αὐτοῦ τηροῦντα; οὐδέποτε ὁ θεὸς θελητής ἐστι
κακοῦ ἀνθρώπων. τὰ γὰρ πηρατήρια τὰ ἐπερχόμενα τῷ
ἀνθρώπῳ ἐκ τοῦ πονηροῦ εἰσιν, τοῦ ἀποστόλου λέγοντος·
μηδεὶς πειραζόμενος λεγέτω ὅτι ἀπὸ θεοῦ πειράζομαι. ὁ
20 γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα.
ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς ἰδίας ἐπιθυμίας. ἐὰν δὲ

15 διερράγην OA | δύνατε A | 16 ἄστρον σαλευσαι M | 16—17 ἐθεμε-
λίωσε R | 17—18 παράγουσιν M | 18 ματαιολογοῦσι MR | 19 δύνατε OA |
20 νέφι M | ἐκχέουσιν OAPM.

490, 5 κρημνῷ A; so jetzt auch O, aber i aus η hergestellt | 9 θέ-
ληται O | 10 εἰσακούσεται A | 11 θέλεται O | εἰσακούσεται O | 17—18 τῶν
ἀνθρώπων O τῶν ἀνθρώπων A.

ποιεις ἀγαθόν, τῇ τοῦ θεοῦ φιланθρωπία ἐπίγραφον· ἐάν
δὲ πονηρόν, τῇ τοῦ διαβόλου πονηρία ἐπίγραφον.

491) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben
= Eus. Alex. sermo 22, 6—7; Migne 86, 460 A—D. — Erhalten
in O 313^{r-v} (Migne 96, 377 A—C; fällt in A in die Lücke).

Lemma *Εὐσεβίου*.

πολλοὶ, φησὶν, ἠθέλησαν δικαιοπραγῆσαι. προεβάλλοντο γὰρ
ἀσκήσαι καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐκτελέσαι. διὰ τοῦτο ἀφῆκεν
αὐτοὺς ἀπολέσθαι ὁ θεός, ἐπειδὴ κατὰ ἀνθρωπαρέσκειαν
σάκκον φοροῦσιν καὶ ἀνυποδετοῦσι καὶ κομῶσι τὰς κεφαλὰς.
5 ἐπιδεικνύμενοι τοῖς ἀνθρώποις τὰ κατορθώματα, θέλοντες
κληθῆναι ἅγιοι καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ πάντων ὡς εὐλαβῆς.
ὄρας οὖν αὐτῶν τὸ ἕξωθεν σχῆμα καὶ νομίζεις κατὰ θεὸν
αὐτοὺς ποιεῖν πάντα, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν τί κέκτηται ἀγνοεῖς.
ὁ δὲ θεός ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς οἶδεν αὐτῶν τὴν
10 προαίρεσιν καὶ ἀφίει αὐτοὺς ἐγκαταλειφθῆναι καὶ ἐκπεσεῖν,
ἵνα φανερὰ αὐτῶν γένηται τὰ βουλευόμενα. οἱ γὰρ κατὰ
ἀνθρωπαρέσκειαν μεταβαίνοντες εἰς τὸν βίον τῶν ἀρετῶν,
οὔτοι καὶ σφάλμασι περιπίπτουσιν. οἱ δὲ κατὰ θεὸν βουλό-
μενοι ἀσκήσαι ὀρθῶς οὐδέποτε ἐγκαταλιμπάνονται ὑπὸ τοῦ
15 θεοῦ, καθὼς εἶπεν ὁ προφήτης· ἰνεώτερος ἐγενόμην καὶ γὰρ
ἐγήρασα καὶ οὐκ εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελημμένον. ἰδίκαιοι
γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι καὶ ἐν κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν καὶ
ἡ ἐλπίς αὐτῶν παρὰ ὑψίστου. πολλοὶ οὖν σφαλέντες τῶν
μοναχῶν εἰς γάμον ἐτρέπησαν, κακῶς ἐκλαμβάνοντες τὸ
20 τοῦ ἀποστόλου ῥητόν· ἰεὶ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν.
καὶ οὐκ οἶδασιν, ὅτι μετὰ τὰς συνθήκας τὰς εἰς θεὸν γινο-
μένας οὐ λέγεται ἔτι γάμος ἀλλὰ πορνείαν. ἕκαστος οὖν ὁ
δυνάμενος βαστάσαι τὰς ἀνάγκας τοῦ σώματος τότε ὑπεισ-
έλθη τὸν ζυβιστῆρον τῆς ἀσκήσεως καὶ μὴ ἐκπέσῃ εἰς τὰ
25 καταχθόνια τοῦ ἄδου.

492) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben:
(Cäs. od. Alex.?). — Erhalten in O 293^r (Migne 96, 320 CD; von
A ausgelassen). Lemma *Εὐσεβίου*.

τοὺς οἰκείους αὐτῶ καὶ προσφιλεῖς ἐντεῦθεν ἤδη κατὰ τόνδε
τὸν βίον μετέρχεται παιδεύων ὁ θεός, ἐν οἷς ἂν ποτε δεη-

θεῖεν κολάσεως ὡς ἂν διὰ τῆς προσκαιροῦ παιδείας τὴν
4 αἰώνιον ἐν τῇ καθόλου κρίσει διαδρᾶναι δυναθεῖεν κόλασιν.

493) ohne nähere Bestimmung dem Eusebius zugeschrieben
(wohl dem Alex. zuzuweisen). — Erhalten im Flor. Mon. 48^r.

Lemma Εὐσεβίου.

οἱ πολλοὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς εὐόρκους εἶναι παραινῶσιν·
ἐγὼ καὶ τὴν ἀρχὴν μὴ προπαιτῶς ὀμνῦναι ὅσιον ἀποφαί-
3 νομαι.

494) indirekt dem Eusebius zugeschrieben (wohl sicher dem
Alex. zuzuweisen). — Erhalten in O 234^r A κεφ. Μγ (Migne 96,
149 AB). Lemma τοῦ αὐτοῦ (vorausgeht Nr. 482).

προσελθὼν ὁ Ἰούδας ἐφίλησε τὸν Ἰησοῦν λέγων· χαίρει, ῥαμβί.
ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν· ἐφ' ᾧ πάρει; εἰς ὃ παραγέγονα,
φησίν; ἀσχολοῦ. ᾧ φίλημα δόλιον, γέμον ἀνομίας καὶ ἀπω-
λείας καὶ πρόξενον γενένης. ἡ πόρνη φιλήσασα τοὺς πόδας
5 τοῦ Ἰησοῦ τὴν ψυχὴν ἀνεκαλέσατο, τὸ χειρόγραφον τῶν
ἀμαρτιῶν διέρρηξεν. οὗτος δὲ φιλήσας ἐκ τῆς βίβλου τῆς
ζωῆς ἀπεξέσθη. ᾧ γυναικὸς φιλοσοφία, ᾧ μαθητοῦ ἀμαθία.
ἐκείνης φιλοῦσης τοὺς πόδας τοῦ κυρίου ἔχαιρον ἄγγελοι
καὶ τὸν στέφανον ἠτύρπιζον. τούτου δὲ φιλήσαντος ἔχαιρον
10 οἱ δαίμονες καὶ τὸ σχοινίον τῆς ἀγχόνης αὐτοῦ ἔπλεκον. ᾧ
φίλημα ὄξους καὶ χολῆς γέμων. χαίρει, ῥαμβί. ἐκείνος χαίρει,
ἀλλὰ σὺ, Ἰούδα, πενθεῖς, ὅτι ἐκ τῆς χαρᾶς ἐκβέβλησαι.

495) indirekt dem Eusebius zugeschrieben (wohl sicher Euseb.
Alex.) — Erhalten in O 234^r—235^r A κεφ. Μγ (Migne 96, 149 B—
152 B). Lemma τοῦ αὐτοῦ (vorausgeht Nr. 494).

εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῇ Μαριάμ· μὴ κλαῖε, ἀλλ' ἄπελθε καὶ εἰπὲ
τοῖς ἀδελφοῖς μου καὶ τῷ Πέτρῳ, ὅτι ἠγέρθη ἐκ τῶν νεκρῶν
καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθαι.
ὄρῳ εὐσπλαγχνίαν δεσπότου. οὐδενὸς ἄλλου ὄνομα εἶρηκεν
5 εἰ μὴ τοῦ Πέτρου. διὰ τί; ἐπειδὴ οἱ λοιποὶ οὐκ εἶρηκαν·
ἐὰν δέη ἡμᾶς σὺν σοὶ ἀποθαιεῖν, οὐ μὴ σε ἀπαρνησόμεθα.
οὗτος δὲ εἰρηκῶς εἰρνήσατό με καὶ ἐξεληθὼν ἔξω ἔκλαυσε
πικρῶς. μέλλει οὖν φοβεῖσθαι τοῦ ἐλθεῖν εἰς τὸ πρόσωπόν

494, 3 γέμων O | 5 Ἰησοῦ· κυρίου A | 9 φιλήσαντος A | 10 σχοινίων]
των in O aus etwas anderem hergestellt | ἀγχόνης A.

495, 5 λιποὶ O | 8 μέλει A |

μου, νομίζων μὴ λελῦσθαι τὸ ἀμάρτημα. διὰ τοῦτο εἶπον
 10 καὶ τῷ Πέτρῳ ὅπως ἀνευδύαστος μετὰ τῶν λοιπῶν μα-
 θητῶν ὄψεται με. εἰπέ τῷ Πέτρῳ· μὴδ' ὅλως δειλιάσης.
 οὐ γὰρ ἠλάττωσά σε τοῦ χοροῦ τῆς δόξης, οὐκ ἔστησά σε
 δεύτερον τῶν λοιπῶν, οὐκ ἀπίστησά σε τῆς ^{οὐρανῶν} δεξιᾶς μου.
 οὐκ ἔδωκα ἄλλω τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. μὴ
 15 δειλιάσης. ὁ γὰρ ἔδησας ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς
 οὐρανοῖς. μὴ φοβηθεῖς, Πέτρε. οὐ μετέστησά σε τοῦ θρό-
 νου μου, οὐκ ἠλάττωσά σε τῆς χάριτός μου. ὁ γὰρ ἐπηγ-
 γειλάμην πληρώσω. ἐπὶ τῇ πεπετρωμένῃ σου πίστει οἰκοδο-
 μήσω μου τὴν ἐκκλησίαν καὶ πύλαι ἕδου οὐ κατισχύσουσιν
 20 αὐτήν. σὺ ποιμανεῖς μου τὰ πρόβατα, σὺ βοσκήσεις μου τὰ
 ἀρνία, σὺ ἴστασαι ἐκ δεξιῶν μου ὡς ταξιάρχης. μὴ φοβηθῆς
 ὅτι ἠρνήσω με. εἰδὼν σου τὰ δάκρυα καὶ ἀφῆκά σοι τὸ ἀμάρ-
 τημα. καλὸν ἦν καὶ Ἰούδα τῷ παραδεδοκότι μοι, εἰ ἐμετα-
 νόησεν καὶ μὴ ἀπήγατο. τῶν γὰρ μετανοούντων εἰμι θεός.
 25 διὰ τοῦτο κατῆλθον ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα μετάνοιαν τῷ κόσμῳ
 χαρίσομαι. τελώναις καὶ πόρναις τοσοῦτων πληθὸς ἁμαρ-
 τιῶν συνεχώρησα καὶ σοι τὸ ἐν ἀμάρτημα οὐ παραχωρῶ; ἐγὼ
 τοὺς μετανοούντας φιλοῦ. μνημόνευσον, ὅτι ἐδάκρυσα ἐπὶ
 Ἰούδα καὶ οὐκ ἠθέλησα αὐτὸν ἀπολέσθαι. καλὸν ἦν αὐτῷ,
 30 ἵνα, ὅτε τὰ ἀργύρια ἔρριπεν ἐν τῷ ναῷ, εἰ μετενόησεν καὶ
 μὴ ἀπήγατο. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀμετανόητος ἔμεινεν, διὰ τοῦτο
 αἰωνίως κολάζεται. εἰδὼν σου τὰ δάκρυα καὶ ἀφῆκά σοι τὸ
 ἀμάρτημα. τῷ Δαβὶδ δύο κακὰ ἐργασεμένῳ, μοιχίαν καὶ φό-
 νον. συνεχώρησα καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν τάξιν τῆς προφητείας
 35 ἀνήγαγον καὶ σοὶ τῷ ἔασαντι οἶκον καὶ γυναῖκα καὶ πλοῖον
 τὸ ἐν ἀμάρτημα οὐ συγχωρῶ; μὴ φοβηθῆς, Πέτρε. ἐγὼ εἰμι
 ὁ εἰπὼν· χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῷ ἐπὶ ἐνὶ ἁμαρτωλῶν μετα-
 νοοῦντι. ἐγὼ εἰμι ὁ εἰπὼν· ἰδεῦτε πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ
 40 πεφορτισμένοι καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. καλὸν ἦν καὶ τῷ Ἰούδα,
 εἰ πρὸς με ἀνέστρεψεν καὶ μὴ τῷ σχοινίῳ τῆς ἀγγώνης πε-
 ριεπλάκη καὶ ἐαυτὸν ἀπώλεσεν. ἐγὼ γὰρ οὐδὲ κατηρασάμην
 αὐτὸν. μᾶλλον δὲ ὁμοίως τῶν ἄλλων καὶ τοὺς ἐκείνου πόδας
 ἐπλυνναι καὶ τὸν ἄρτον αὐτῷ ἐπιδέδωκα καὶ οὐδὲν αὐτῷ ἐνε-

11 διλιῖσαι; O | 12 οὐκ ἔστησα — δεξιᾶς μου (Z. 13) < A | 17 ἠλάτ-
 τωσα A | 18 πεπληρωμένη A | 21 φοβηθεῖς A | 23 ἦν < O | 24 vor εἰμι
 + με OA; in A durchgestrichen | 31 ἀμετανοήτως A | 36 φοβηθεῖ O | 43
 ἐπλυναι A |

κάλεσα, εἴ πως ἔλθοι εἰς μετάνοιαν, καὶ οὐκ ἠβουλήθη. διὰ
 45 τοῦτο αἰωνίως κολάζεται. σὺ δὲ μετανοήσας μὴ φοβηθῆεις
 ὀφθῆναι μοι μετὰ πάντων. διὰ τοῦ-|O 336|το ἀφήκα τὰ ἐνε-
 νήκοντα ἐννέα πρόβατα καὶ ἐπὶ τὸ ἐν ἔδραμον. οὐκ ἠλάτ-
 τοσά σε, Πέτρε, τῆς χάριτος, ὅτι καὶ ἡ σκιά σου ἰᾶσθαι ἔχει
 τοὺς ἀσθενεῖς καὶ σουδάρια καὶ σιμικήνθια διὰ σοῦ φυγαδεύει
 50 τοὺς δαίμονας καὶ ἡ ἀφή τῆς χειρὸς σου τὸν ἐκ γεννητῆς
 χολὸν πρὸς δρόμον ἄξει.

496) ohne Lemma an ein Eusebiuscitat angereicht (wohl sicher
 Eus. Alex.). — Erhalten in O 310^r A κεφ. Σκδ (Migne 96,369 A B);
 an beiden Stellen ohne Lemma, jedoch durch Schlusszeichen
 und Zwischenraum geschieden, an Nr. 476 angereicht.

ἐὰν ἀπέρχῃ εἰς πόλεμον καὶ βλέπεις τὸν ἐχθρόν σου κατὰ
 σοῦ ἀκονοῦντα ξίφει, σὺ μηδὲν τοιοῦτον ἐπικομίση, ἀλλὰ τὸ
 σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἔχε εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ ἐπὶ τοῦ
 μετώπου σου καὶ πορεύου πρὸς αὐτὸν λέγων· οὗτοι ἐν ἄρ-
 5 μασι καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις, ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ
 ἡμῶν ἐπικαλεσόμεθα. καὶ βλέπεις, ὅτι ἐκεῖνα ὅλα ὡς ἄχρη
 λικηθησονται, σὺ δὲ ἀνορθοῦσαι καὶ ἀνίστασαι. προεῖπεν
 γὰρ ὁ Δαβὶδ περὶ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ λέγων· ἔδωκας
 τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν, τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου
 10 τόξου. ποῖον σημεῖον ἔδωκεν ἡμῖν, εἰ μὴ τὸ τοῦ σταυροῦ
 μυστήριον; τοῦτο τῷ σημείῳ τείχη παραλύονται, ἐχθροὶ
 πίπτουσιν ὡς χόρτος, δαίμονες φυγαδεύονται, πάντα ὑπο-
 τάσσεται τῷ ξύλῳ τοῦ σταυροῦ διὰ τὴν δύναμιν τοῦ σταν-
 ρωθέντος ἐπ' αὐτῷ.

Unechte Citate.

497) ἔχθρας ὄρους γίνωσκε, εὐνοίας δὲ μὴ
 in O 242^r A κεφ. Νζ (Migne 86, 172 B) mit dem Lemma *Εὐσε-
 βλου* versehen (bei Migne ist das Lemma ausgelassen); in
 Wirklichkeit = Greg. Naz. lib. I sect. 2 carm. 23 Z. 180; Migne
 37, 941 A.

45 φοβηθεῖ O | 50 τῆς (vor χειρὸς) in A doppelt geschrieben |
 51 σχολόν O.

496, 1 σου < A | 2 vor ξίφει + τῷ A | ἐπικομίσει A | 7 nach ἀνί-
 στασαι in A Schlusszeichen (:).

498) βία θεῶν οὐ πρόσεστιν

in K 119^v mit dem Lemma *Εὐσεβίου ἐκ τοῦ ᾧ τῆς ᾧ ἐπιστολῆς*, in O 71^v A κεφ. Βζ (Migne 95, 1285 A) — OA geht auf dasselbe Kapitel der *ἑρὰ* zurück wie K — mit dem Lemma *Εὐσεβίου* versehen. In Wirklichkeit = Iren. adv. haer. IV, 59, 1; II S. 285 ed. Harv., vgl. Nr. 151. Doch könnte die Stelle von Eusebius citiert worden sein.

499) οὐκ οἶδας σὺ τὰ συμφέροντα — τὸ συμφέρον ἡμῶν ποιεῖ

in O 264^v A κεφ. Πδ (Migne 96, 236 A) mit dem Lemma *τοῦ αὐτοῦ* an das vorausgehende Eusebiuscitat (Nr. 467) angereiht (Lequien hat das Lemma geändert). OA scheint einige dazwischenstehende Citate übersprungen zu haben. Nach C 247^v und R 241^r stammt das Stück aus Chrysostomus *ἐκ τοῦ εἰς Εὐτρόπιον*.

500) πάντα ὅσα πεποίηκεν ὁ θεὸς — ὁ θεὸς ἐποίησεν

in O 96^r A κεφ. Δβ (Migne 95, 1353 AB) mit dem Lemma *ἐϛ* (der Name ist sonst nirgends so stark abgekürzt) versehen, in P 127^v M 126^r mit den vorausgehenden Citaten verschmolzen; in C 150^v dagegen mit dem Lemma *ἐκ τοῦ αὐτοῦ* an ein mit *Πρόκλου Κωνσταντινουπόλεως* bezeichnetes angereiht.

501) πάντων λογικῶν ἐπιστάμενος τὸ κρυπτὸν ὁ δημιουργὸς προνοεῖται τῶν ὅλων

in R 241^r ohne Absatz an ein echtes Eusebiuscitat (Nr. 467, vgl. dieses) angeschlossen. Die vatikanische Recension hat das Lemma erhalten: O 264^v A κεφ. Πδ (Migne 96, 236 B) P 273^v *Διδύμου*.